

BİR İTİBAR SİLAHI OLARAK İFTİRA

Sözlükte “yalan söylemek, uydurmak, asılsız isnatta bulunmak” gibi manalara gelen **iftirâ**, ahlaki terim olarak; bir kimseye işlemediği bir suçu isnat etmek demektir.

Kur'an'da iftira olgusu önemli bir yekûn tutmaktadır. Müteaddit ayetlerde gerek dinî gerekse beşerî yönden iftiranın etkileri ele alınmış ve bundan sakınılması gerektiği ifade edilmiştir. İftiranın Kur'an'da bu denli zikredilmiş olması onun basit bir günahtan ziyade zararı ve etkisi çok fazla olan büyük bir günah olduğu düşüncesini akla getirmektedir.

Yüce dinimiz bizim mutlu olmamızı hedefleyerek bu doğrultuda birçok düsturlar koymuş ve birtakım değerlere önem atfetmiştir. Yüzyıllar boyu insanlığın da kabul ettiği insanı insan yapan ve büyük çoğunluğu dinlerden kaynaklanan bazı değerler vardır. Bu değerlerden bir tanesi olan “İftira etmemek” de insanlığın temel ahlaki kaidelerinden bir tanesidir.

Hepimizin bildiği gibi iftira; hangi türden olursa olsun, kişinin bir başka insana gerçekte olmayan bir suçu veya yapmadığı bir işi yüklemesi demektir.

Toplumumuzda “kara çalmak”, “çamur atmak” gibi ifadelerle dile getirilen kötü davranış da iftiradan başka bir şey değildir. Bu, o kişiye haksız yere zarar vermektir. Farkında olarak yahut olmayarak, iftiraya maruz bıraktığı kişiyi toplum karşısında küçük düşürmektir. Bu ise insafsızlıktır, saygısızlıktır ve günahların en büyüklerindendir.

Kur'an-ı Hâkimde bu durum şöyle izah edilmektedir.

وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا

“Kim bir hata işler veya bir günah kazanır da sonra onu bir suçsuzun üzerine atarsa, şüphesiz iftira etmiş, apaçık bir günah yüklenmiş olur” (Nisa,112)

-İnsanların birbirlerine saygı göstermesi esastır. Bundan dolayı hiç kimse başkasının saygınlığına halel getirecek bir hamlede bulunmamalı, haksız yere bir

insanın şerefine ve onuruna dil uzatmamalı, işlemediği bir kusuru kişiye isnat etmemelidir.

-Dinimiz İslam; Gerek insanın mal, can, nesil gibi maddi, gerekse de din, akıl ve iffet gibi manevi değerlerini korumayı hedeflemiş, bunlara karşı işlenen her türlü menfi muameleyi de yasaklamıştır.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) veda hutbesinde “İnsanlar! Bugünleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay ise, bu şehriniz (Mekke) nasıl mübarek bir şehir ise, canlarınız, mallarınız, namuslarınız da öyle mukaddestir, her türlü tecavüzden korunmuştur.” buyurmuş, böylece insan onurunun dokunulmazlığına dikkat çekmiş, insanın sahip olduğu maddi ve manevi değerlere dokunmayı yasaklamıştır.

Aynı şekilde, insan onuruna bir hakaret addedilen iftira, özellikle namuslu bir insanın iffetine karşı işlenmiş olduğunda, hadd-i tecavüz sayılmış ve ağır suçlar kategorisine dahil edilmiştir.

Yüce Allah’a yapılan iftiralarından bazıları;

Kur’an-ı Kerim’de pek çok ayette, Allah hakkında yalan uyduranlar, O’nun birliği, yetkinliği, aşkınlığı ve benzersizliği ile bağdaşmayan iddiaları ileri sürenler kınanarak böyle kimselerin zalim olduğu ifade edilmektedir. İftiranın en kötüsü şüphesiz Allah’a iftira etmektir; zira bu, iftiranın en son raddesidir.

فَمَنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

“Artık her kim Allah’a karşı yalan uydurursa, işte bunlar, zalimlerin ta kendisidirler.” (Ali-imran,94)

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا

“Allah, kendisine ortak koşulmasını asla bağışlamaz; bundan başkasını, (günahları) dilediği kimse için bağışlar. Allah’la ortak koşan kimse büyük bir günah (ile) iftira etmiş olur.” (Nisa, 48)

Allah’ın kendisine ortak koşma dışında dilediği kimselerin bütün günahlarını bağışlayacağı ifade edildikten sonra, Allah’a ortak koşan kimse yanlış bir inanç uydurup büyük bir günah işlemiş olur. buyrulurak iftiranın ne denli büyük bir günah olduğuna işaret edilmiştir.

-Müşrikler, Ehli Kitap ve diğerlerinin iftiraları sadece şirkle sınırlı kalmamış, daha başka şekilde de Allah’a iftirada bulunmuşlardır. Nitekim Allah’a çocuk isnat etmeleri onların büyük iftiraların bir diğeridir. Onların bu iftiralarını Yüce Allah, Kur’ân-ı Kerîm’de birçok ayette dile getirmiştir.

Bu ayetlerden biri

“Allah, bir çocuk edindi” dediler. O, bundan uzaktır. O, her bakımdan sınırsız zengindir. Göklerdeki her şey, yerdeki her şey O’nundur. Bu konuda elinizde hiçbir delil de yoktur. Allah’a karşı bilmediğiniz bir şeyi mi söylüyorsunuz? De ki: “Allah hakkında yalan uyduranlar asla kurtuluşa eremezler.” (Yunus, 68 ve 69.)

-İftira, bireysel ve toplumsal bir hastalıktır. Nitekim geçmişte pek çok peygambere ve salih kimselere de çeşitli iftiralar atılmış ve bu kimseler pek çok sıkıntıya maruz kalmışlardır. Mesela, Hz. Yusuf (as), efendisinin hanımı tarafından yapılan gayri meşru ilişki teklifini kabul etmediği için iftiraya uğramış ve neticede zindana atılmıştır. Hz. Musa’ya (as) menfaat ve iktidar peşinde olma, büyücülük ve yalancılık, Hz. Meryem’e (as) de zina iftirası atılmıştır.

Hz. Muhammed (s.a.v), e yapılan iftiralar;

Müşriklerin Hz. Peygamberin risaletine dair iftiralarının en büyüklerinden biri hiç şüphesiz Kur’ân’ı Hz. Peygamberin uydurduğunu söylemeleridir. Onlar Hz. Peygamberin Kur’ân’ı Allah tarafından getirdiğine inanmıyor, Kur’ân’ın vahiy ürünü değil, onun uydurduğu düzmece bir kitap olduğunu ancak insanlar tarafından kabul edilmesi için Allan’dan gelen bir vahiy olarak ileri sürdüğünü iddia ediyorlardı. (Yûnus, 10/38; Hûd, 11/13-35; es-Secde, 32/3; el-Ahkâf, 46/8)

Kur’an-ı Kerim’de müşriklerin Kur’an’ı, Hz. Peygamber (SAV)’in tertip ettiği şeklindeki iddialarına;

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَلَطَعْتُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ

Yoksa Onu (Muhammed) uydurdu mu diyorlar? De ki: Eğer sizler doğru iseniz Allah’tan başka gücünüzün yettiklerini çağırın da (hep beraber) onun benzeri bir (sûre getirin. (Yunus, 38

Aziz Kardeşlerim!

Her konuda Müslümanları kötü huy ve davranışlardan uzak tutmaya çalışan Hz. Peygamber (SAV), iftira konusunda da kendilerini uyarmıştır. Özellikle İslam’a yeni giren kimselerden biat alırken; Allah’a hiçbir şeyi ortak koşmamak, hırsızlık ve zina yapmamak, hayırlı işlerde Allah’ın Resulü (SAV)’e karşı gelmemek gibi içtimai ve siyasi bakımdan önem arz eden prensiplerin yanı sıra, iftira etmemeyi de zikredip söz alması, aynı şartların Hz. Peygamber (SAV)’e biat etmek üzere gelen kadınlar heyetinden de istenmesi oldukça anlamlıdır.

Kur’an şöyle buyurur:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ قَبَايِعُهُنَّ وَاسْتَعْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

“Ey Peygamber! İnanmış kadınlar, Allah’a hiçbir şeyi ortak koşmamak, hırsızlık yapmamak, zina etmemek, çocuklarını öldürmemek, elleriyle ayakları arasında bir iftira uydurup getirmemek, iyi işi işlemekte sana karşı gelmemek hususunda sana biat etmeye geldikleri zaman, biatlerini kabul et ve onlar için Allah’tan mağfiret dile. Şüphesiz Allah, çok bağışlayandır, çok esirgeyendir.” (Mümtehine,12)

İftiranın amacı; insanları işinden ve şerefinden etmek, şerefli ve dürüst insanları yıpratmaktır. Bu bakımdan her söze, her habere inanmamak, onu iyice araştırmak gerekir. Özellikle ırz ve namus konularında hemen görüş belirtmemek, sonucu itibariyle son derece isabetli bir tutum olur.

Nitekim Yüce Allah,

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ

“Ey iman edenler! Size fasık birisi bir haber getirirse, bilmeyerek bir topluluğa zarar verip yaptığınıza pişman olmamak için haberin doğruluğunu araştırın”

(Hucurat,49/6)

وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بَغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا

“Mü’min erkeklere ve Mü’min kadınlara yapmadıkları bir şeyden dolayı eziyet edenler, şüphesiz bir iftira ve apaçık bir günah yüklenmişlerdir” (Ahzab ,58).

Nur suresinde iftira ilgili ayetler;

"Namuslu kadınlara (evli olsun olmasın) zina isnadında bulunup, sonra (bunu ispat için) dört şahit getiremeyenlere seksener sopa

vurun ve artık onların şahitliğini hiçbir zaman kabul etmeyin. Onlar tamamen günahkâr dırlar." (Nûr : 4)

"Eşlerine zina isnadında (iftirasında) bulunup da kendilerinden başka şahitleri olmayanlara gelince, onların her birinin şahitliği, kendisinin doğru söyleyenlerden olduğuna dair dört defa Allah adına yemin ederek şahitlik etmesi, beşinci defa da, eğer yalan söyleyenlerden ise Allah'ın lânetinin kendi üzerine olmasını dilemesidir." (Nûr :6,7)

"Kadının, kocasının yalan söyleyenlerden olduğuna dair dört defa Allah adına yemin ve şahitlik etmesi, beşinci defa da, eğer (kocas) doğru söyleyenlerden ise Allah'ın gazabının kendi üzerine olmasını dilemesi kendisinden cezayı kaldırır." (Nur : [HYPERLINK](http://www.kuranvemeali.com/nur-suresi/8-ayeti-meali) "<http://www.kuranvemeali.com/nur-suresi/8-ayeti-meali>" 8,9)

"Namuslu, kötülüklerden habersiz mümin kadınlara zina isnadında bulunanlar, dünya ve ahirette lanetlenmişlerdir. Yapmış olduklarına, dilleri, elleri ve ayaklarının, aleyhlerinde şahitlik edeceği gün onlar için çok büyük bir azap vardır. O gün Allah onlara hak ettikleri cezayı tastamam verecektir ve onlar Allah'ın apaçık gerçek olduğunu anlayacaklardır." (Nur: [HYPERLINK](http://www.kuranvemeali.com/nur-suresi/23-ayeti-meali) "<http://www.kuranvemeali.com/nur-suresi/23-ayeti-meali>" 23,24,25)

Aziz Müslümanlar! Mümin, başkasının kusurlarını saymak veya söylemek yerine kendi kusurlarını gözünün önüne getirmelidir, başkalarının yanlışlarını ve kusurlarını söylemek ve anlatmak müminin görevi değildir.

Resûlullah (sav) şöyle buyurdu:

"(İyi) müslüman, dilinden ve elinden müslümanların emin olduğu kişidir. (Asıl) muhâcir de Allah'ın yasakladıklarını terk edendir." (Buhârî, İmân 4, 5, Rikak 26; Müslim, İmân 64-65.)

Peygamberimiz (a.s.) **اجتنبوا السبع الموبقات** "*Helâk edici yedi büyük gûnahtan sakının*" buyurmuş bu büyük günahlar arasında iffetli ve namuslu kadınlara iftirada bulunmayı da saymıştır.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قَالَ: "اجْتَنِبُوا السَّبْعَ الْمُوبِقَاتِ" قَالُوا: 'يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا هُنَّ؟' قَالَ: 'الشَّرْكُ بِاللَّهِ، وَالسَّحَرُ، وَقَتْلُ النَّفْسِ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ، وَأَكْلُ الرِّبَا، وَأَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ، وَالتَّوَلَّى يَوْمَ الزَّحْفِ، وَقَذْفُ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ الْغَافِلَاتِ

Ebu Hüreyre'den (ra) rivayet edildiğine göre, Hz. Peygamber (sas), "Yedi helâk ediciden sakının!" buyurdu. Sahâbîler, "Yâ Resûlallah! Bunlar nelerdir?" diye sordular. Resûlullah (sas) şöyle cevap verdi, "Allah'a (cc) şirk koşmak, büyü yapmak, Allah'ın (cc) haram kıldığı bir canı haksız yere öldürmek, faiz yemek, yetim malı yemek, savaş meydanından kaçmak ve zinadan uzak duran, hiçbir şeyden haberi olmayan mümin kadınlara zina isnat (**iftira**) etmektir." (Buhârî, Hudûd, 44; M262 Müslim, Îmân, 145)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ): "إِنَّ مِنْ أَكْبَرِ الْكَبَائِرِ اسْتِطَالَةَ الْمَرْءِ فِي عِرْضِ رَجُلٍ مُسْلِمٍ بِغَيْرِ حَقِّ

Ebû Hüreyre'nin (ra) rivayet ettiğine göre, Resûlullah (sas) şöyle buyurmuştur:

"Kişinin haksız yere bir Müslüman'ın şeref ve namusuna dil uzatması, büyük günahların en büyüklerindendir..." (Ebû Dâvûd, Edeb, 35)

وَاتِلَّةَ بَنِ الْأَسْفَعِ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ): "إِنَّ مِنْ أَكْبَرِ الْكَبَائِرِ اسْتِطَالَةَ الْمَرْءِ أَنْ يَدَّعِيَ الرَّجُلُ إِلَى غَيْرِ أَبِيهِ، أَوْ يُرِي عَيْنَهُ مَا لَمْ تَرَ، أَوْ يَقُولَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) مَا لَمْ يَقُلْ

Vâsile b. Eska'nın (ra) naklettiğine göre, Resûlullah (sas) şöyle buyurmuştur:

"(Üç şey) iftiranın en büyüklerindendir: Kişinin kendisini babasından başkasına nispet etmesi, rüyasında görmediği bir şeyin kendisine rüyada gösterildiğini iddia etmesi, Resûlullah'ın (sas) söylemediği bir şeyi ona nispet etmesi." (Buhârî, Menâkıb, 5)

عَنْ أَبِي ذَرٍّ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) يَقُولُ: "لَا يَرْمِي رَجُلٌ رَجُلًا بِالْفُسُوقِ، وَلَا يَرْمِيهِ بِالْكُفْرِ، إِلَّا أَرْتَدَّتْ عَلَيْهِ، إِنْ لَمْ يَكُنْ صَاحِبَهُ كَذَلِكَ

Ebû Zerr'in (ra) işittiğine göre, Hz. Peygamber (sas) şöyle buyurmuştur:

"Hiç kimse başka bir kimseyi fasıklıkla suçlamasın ve onu küfürle itham etmesin.

Eğer itham ettiği kimse dediği gibi değilse, bu sıfatlar muhakkak itham edene döner." (Buhârî, Edeb, 44)

Asrı saadet döneminde yaşanmış iftira örneği;

Hiz. Peygamber (SAV)’ın ashabından ve Cennetle müjdelenen on büyük sahabeden biri olan Said b. Zeyd (ra)’a iftira eden Erva isimli kadının başına gelenlerdir:

Ervâ, (Medine Valisi) Mervan’a Said b. Zeyd (ra)’ı şikâyet ederek, arazisinden bir kısmını kendi arazisine iltihak ettiğini iddia etti. Bunun üzerine Hiz. Said (ra): “Ben bu husustaki Hiz. Peygamber (SAV)’ın sözünü işittikten sonra, hiç onun hakkını üzerime geçirir miyim?” dedi. Mervan’ın Resul-i Ekrem (SAV)’den işittiği şeyin ne olduğunu sorması üzerine O: “Ben Hiz. Peygamber (SAV)’den: “Kim haksız olarak başkasının bir karış yerine tecavüz ederse, o yerin yedi katı, o mütecavizin boynuna halka gibi geçirilir.” buyurduğunu işittim.” Dedi. Bunun üzerine Mervan, Said (ra)’a: “Artık senden delil istemeyeceğim.” dedi. Bu ağır itham karşısında Said (ra): “Ya Rabbi! Eğer bu kadın yalancı ise, gözünü kör et ve onu kendi arsasında öldür. diye beddua etti.

Hadisi rivayet eden Urve şöyle der: “O kadın ölmeden önce gözleri kör oldu. Nihayet bir gün tarlasında yürürken çukura düşüp öldü.”

Bu olay bize ilk islam toplumunda iftiranın ağır bir günah olarak algılandığını göstermektedir.

Aziz kardeşlerim!

Bazı iftiralar, zanna dayalı olarak üretilmektedir. Zan ise, kesin bilgi olmadan tahminde bulunmak ve buna dayanarak hüküm vermek demektir. Yüce Allah (cc) müminleri zandan sakındırmış ve bir kısım zanların günah olduğunu bildirmiştir. Burada kendisinden uzak durulması istenen ve günah olduğu bildirilen zan, sû-i zandır.

Hiz. Peygamber (sas) de aynı şekilde, "Zandan sakının. Çünkü zan sözün en yalanıdır." buyurarak, müminleri sû-i zan ve iftiradan sakındırmıştır.

Birgün Resûl-i Ekrem (sas), "Gıybetin ne olduğunu biliyor musunuz?" diye sormuş; ashâb, "Allah (cc) ve Resûlü (sas) daha iyi bilir." deyince, "Kardeşini hoşlanmadığı bir şeyle anmandır." buyurmuştur. "Söylediğim şey kardeşimde bulunan bir özellik ise ne buyurursunuz?" diye sorulunca Hiz. Peygamber (sas),

"Söylediğin şey onda varsa onun hakkında gıybet etmişsindir. Ama eğer yoksa ona iftira etmiş olursun." cevabını vermiştir. (Müslim, Birr, 70, III, 2001; Ebu Davut, Edep, 40, V, 191-192.)

Aziz Müslümanlar!

İftira, toplum hayatını dinamitleyen, dostlukları bitiren, yuva kurmaya engel olan, kurulmuş yuvaları yıkan, aile facialarına yol açan; insanların işlerini, itibarlarını, istikballerini, hatta bazen hayatlarını kaybetmelerine sebep olabilen çok kötü bir davranıştır. İftira sonucunda insanlar arasındaki sevgi ve saygı azalır, kin ve nefret duygusu çoğalır, toplumsal problemler baş gösterir.

Bu nedenle islam, iftirayı yasaklamakla kalmamış, onu engellemek için bazı önlemler de almıştır. Buna göre insanların ayıp ve kusurlarını araştırmak, evleri gözetlemek, karşı cinsten yabancı kimselerle baş başa kalmak, evlere izin almadan girmek yasaklanmıştır. Bu ve benzeri uyarılar, bireyin kişiliğini ve saygınlığını korumaya ve muhtemel iftira ve dedikoduları önlemeye yönelik alınmış tedbirlerdir.

-İslâm, masum insanların iffet, şeref ve haysiyetlerini korumak için özellikle zina iftirası atanları cezalandırmak suretiyle bu kötü davranışın önüne geçmeyi hedeflemiştir. Bunun için zina suçlamasının ancak dört şahidin bizzat ve çok net tanıklığı ile olması gerektiğini bildirmiştir. Dört şahit ile ispatlanamayan zina suçlamasının iftira olacağını belirtip, bu iftirayı atanlara da seksen sopa cezası uygulanacağını ve iftirası sabit olanların şahitliklerinin bir daha kabul edilmeyeceğini açıklamıştır.

Bütün bunlar, iftiranın ne kadar büyük günah olduğunu ifade etmek, insanların kişilik haklarını korumak, insanlar hakkında gelişigüzel laf üretilmesine mâni olmak ve iftiraların önüne set çekmek içindir.

Ayrıca islâm'a göre aksi ispatlanmadığı sürece kişilerin suçsuzluğu (berâet-i zimmet) asıldır.

Peygamber Efendimizin (sas) ifadesiyle, "Müslüman'ın Müslüman'a kanı, malı, ırz ve namusu haramdır." Suçsuz olduğu sürece herkes dokunulmazdır. Kişinin zina ettiğine dair kesin bir bilgi yok ise, bu onun zina suçuyla suçlanmaması için yeterlidir. Dolayısıyla delile dayanmayan iddialar iftira kapsamında değerlendirilir ve iddia sahibinin cezalandırılmasını gerektirir.

Zina dışındaki ithamlarda da durum aynıdır. Yani isnat edilen suç ispatlanamadığı sürece itham edilen kimse, suçlu muamelesine tabi tutulamaz. Aksine suçlayan kimseler belli müeyyidelerle cezalandırılırlar.

H.z Aişe annemize yapılan iftira;

Hicretin beşinci yılında Peygamber Efendimiz (sas), Müslümanlara saldırı hazırlığı içerisinde olan Mustalikoğulları'na karşı çıktığı sefere eşi Hz. Aişe (ra) 'yi de götürmüştü. Sefer tamamlanıp Medine'ye dönüşte geceleyin bir yerde kafiye konaklamıştı. Sabaha karşı hareket emri verildiği sırada Hz. Aişe (ra) tuvalet ihtiyacını gidermek için ordugâhtan biraz uzaklaşmıştı. Geri geldiğinde gerdanlığının düşmüş olduğunu fark edince aramak için geri gitmiş, uzun bir müddet aradıktan sonra gerdanlığını bulup ordugaha geri dönmüştü. Ancak kafilenin gitmiş olduğunu görünce, "Fark ettiklerinde gelir beni burada ararlar." düşüncesiyle bu konaklama yerinde beklemeye karar vermiş, beklerken de uyku bastırdığı için bir süre sonra uyuyakalmıştı.

Bu sırada birliğin arkasını emniyete almak ve toparlamak üzere görevlendirilen ve kafilenin gerisinden gelen, kabri günümüzde Adıyaman'ın Samsat ilçesinde bulunan, **Safvan b. Muattal** isimli sahabi, konaklama yerine yaklaşıncaya bir karartı görmüş, yakınına geldiğinde ise onun Hz. Aişe (ra) olduğunu anlamış ve seslenerek onu uyandırmıştı.

Devesinden inerek deveye Hz. Âişe'yi (ra) bindirmiş ve yularından çekerek hızlıca ilerlemek suretiyle ancak öğleye doğru istirahat etmekte olan kafiyele yetmişmişlerdi.

Hadise bundan ibaret olduğu halde başta münafıkların reisi Abdullah b. Übey b. Selûl olmak üzere küçük bir grup, olayı kötü yorumlayarak çirkin bir iftira üretmişler ve Hz. Aişe (ra) ile Safvan arasında iffete aykırı bir olay yaşandığını iddia ederek bunu halk arasında yaymaya çalışmışlardı. Hz. Aişe (ra) Medine'ye döndükten sonra hastalanmış ve bir ay kadar yatmış olduğunda ortalıkta dolaşan bu dedikodudan bir süre haberdar olmamıştı. Fakat bir vesile ile bu iftira onun da kulağına gelmişti. Üzüntüsünden dolayı hastalığı daha da artan, bir rivayete göre ise iftirayı öğrenince düşüp bayılan Hz. Aişe (ra) olayı ailesinden öğrenmek için Hz. Peygamberden (sas) izin alıp, baba evine gitmişti. Annesi, "eşi tarafından sevilen ve kumaları bulunan her güzel kadın için böyle dedikoduların yapılabileceğini" söyleyerek kızını teselli etmeye çalıştıysa da, Hz. Aişe (ra) iki

gün boyunca ağlamış, gözüne uyku girmemişti. Bu sırada Allah Resulü (sas), eşi ile ilgili ortalıkta dolaşan bu konu hakkında yakınlarıyla istişarede bulunmuş, görüşü sorulan hemen herkes, Hz. Aişe'nin (ra) lehinde konuşmuştu. Evin hizmetçisi Berire de Hz. Aişe'yi (ra) savunmuştu. Hz. Peygamber (sas) yeterince araştırma yaptıktan sonra Mescit-i Nebeviye gidip hem eşi hem de Safvan hakkındaki müspet kanaatini Müslümanlara ilan etmişti.

İftira atılalı bir ay geçmesine rağmen konu hakkında herhangi bir vahiy gelmemiş, adeta bu büyük imtihanın süresi hikmetli olarak uzatılmıştı. Bir ayın bitiminde, Resûlullah (sas) eşini görmek üzere kayınpederi Ebu Bekir'in (ra) evine gitmişti ki orada durumu açıklığa kavuşturan, Hz. Aişe'nin (ra) masum olduğunu bildiren ve iftiracıların yüzünü karartan Nur süresinin 11-20. ayetleri nazil oldu.

لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِأَنفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ
لَوْلَا جَاؤُوا عَلَيْهِ بَأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشَّهَدَاءِ فَقَوَّيْتُكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ
وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ
إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ
وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ
يَعْظُمُكَ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ
وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

12-) “Bu iftirayı işittiğinizde erkek ve kadın müminlerin, kendi vicdanları ile hüsn-ü zanda bulunup da: “Bu, apaçık bir iftiradır.” demeleri gerekmez miydi?”

13-) “Onların (iftiracıların) da bu konuda dört şahit getirmeleri gerekmez miydi? Mademki şahitler getiremediler, öyle ise onlar Allah nezdinde yalancıların ta kendisidirler.”

14-) “Eğer dünyada ve ahirette Allah'ın lütuf ve merhameti üstünüzde olmasaydı, içine daldığınız bu iftiradan dolayı size mutlaka büyük bir azap isabet ederdi.”

15-) “Çünkü siz bu iftirayı, dilden dile birbirinize aktarıyor, hakkında bilgi sahibi olmadığınız şeyi ağızlarınızda geveleyip duruyorsunuz. Bunun önemsiz olduğunu sanıyorsunuz. Hâlbuki bu, Allah katında çok büyük (bir suç) tur.”

16-) “Onu duyduğunuzda: “Bunu konuşup yaymamız bize yakışmaz. Hâşâ! Bu, çok büyük bir iftiradır.” demeli değil miydiniz?”

17-) “Eğer inanmış insanlarsanız, Allah, bir daha buna benzer tutumu tekrarlamaktan sizi sakındırıp uyarır.”

18-) “Ve Allah ayetleri size açıklıyor. Allah, (işin iç yüzünü) çok iyi bilir, hüküm ve hikmet sahibidir.”

19-) “İnananlar arasında çirkin şeylerin yayılmasını arzulayan kimseler için dünyada da ahirette de çetin bir ceza vardır. Allah bilir, siz bilmezsiniz.” (Nur,12/19.)

Bu ayetlerde iftiranın büyük bir günah olduğu ve bu günahı işleyenler için ahirette büyük bir azap olduğu bildirilmiş; ayrıca herhangi bir kimse hakkında ortaya atılan iddialara hemen inanılmaması ve insanlar hakkında hüsn-i zan beslenmesi gereği üzerinde durulmuştur.

Yukarıdaki ayetler inince Müslümanların içine sızmış bulunan bazı münafıkların maskeleri düşmüş, kötü duygularına mağlup olan veya dedikoduya kapılan birkaç mümin de büyük bir imtihan geçirmiş, sonra tövbe ederek temizlenmişlerdir. Bazı rivayetlere göre ise iftiracılara ceza uygulanmıştır. Sonuç olarak iftira olayı derin üzüntülere sebep olmakla birlikte manevi getirisi bakımından müminler hakkında hayırlı olmuştur.

Aziz Kardeşlerim!

İftira sadece namusa yönelik değil, insan şahsiyetini rencide edecek duygu ve davranışlara yönelik de yapılabilmektedir. Evlilik ilişkileri bozulan eşler ve aileler, birbirleri aleyhine yalan, iftira, suç isnadı, dedikodu gibi pek çok olumsuz söz ve davranış sergileyebilmektedirler. Halbuki İslam, iftiranın ve dedikodunun bütün çeşitlerini yasaklamış ve bunun maddi ve manevi sorumluluk gerektirdiğini bildirmiştir.

- Günümüzde özellikle siyaset, sanat, spor ve magazin dünyasındaki insanlar, rekabet duygusu, çekememezlik, kıskançlık gibi sebeplerle birbirleri aleyhine çeşitli iftira, itham ve karalamalar yapmakta, evrensel ahlak kurallarını ihlal etmektedirler. Namus, iffet, haysiyet, hırsızlık, zimmet, rüşvet ve yalan üzerine yapılan bu iftiralar, belli bir çevreyle sınırlı kalmamakta, basın ve yayın yoluyla bazen uluslararası düzeye kadar ulaşabilmektedir. Oysa bir iftira ne kadar çok yayılırsa, iftiracının sorumluluğu ve günahı da o nispette artmış olur.

- Haset duygusuna kapılanlar, genellikle kendilerine rakip olarak gördükleri kimseleri küçük düşürmek için iftiraya başvururlar. Oysa haset, öncelikle haset eden kimseye zarar verir. Bundan dolayı Yüce Allah (cc), "hasetçinin şerrinden kendisine sığınılmasını" öğütlemiştir. Bunun tedavisi, kişinin içinde bulunduğu duruma razı olup haline şükretmesidir. Her nimetin herkeste mevcut olması

mümkün olmadığına ve dünya hayatı bir imtihan yeri olduğuna göre kişi, Allah'ın (cc) insanlar için takdir ettiği konuma rıza gösterip sabretmeli, mevcut nimetlerin kıymetini bilmelidir.

Netice itibariyle iftira hem ferdi hem de toplumu rahatsız eden, insanlar arasındaki sevgi bağlarını koparan, nefret ve düşmanlıklara sebebiyet veren büyük bir günahtır. İslâm, insan şahsiyetini rencide eden her türlü iftira, karalama, töhmet altında bırakma, çamur atma ve ithamı yasaklamış, özellikle zina iftirasında bulunanları, iddialarını dört şahitle ispatlaya mamaları halinde cezalandırmak suretiyle insanların şeref ve haysiyetini korumayı hedeflemiştir. Mümine yakışan, böylesi büyük bir gnahtan uzak durmak, söylenen her söze itibar etmemek, inanmamak ve iftiracılara tepki göstererek iftiranın yaygınlaşmasına mâni olmaktır

واخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين

MUSTAFA DİşLİ
ERENLER İLE VAİZİ